

FIȘA DISCIPLINEI

Potențialul taumaturgic haric al demersului sacramental

Anul universitar 2026-2027

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj Napoca	
1.2. Facultatea	de Teologie Ortodoxă	
1.3. Departamentul	de Teologie Ortodoxă	
1.4. Domeniul de studii	Teologie (Ortodoxă)	
1.5. Ciclul de studii	Masterat	
1.6. Programul de studii / Calificarea	Consiliere Pastorală și Asistență Psihosocială	
1.7. Forma de învățământ	Învățământ cu frecvență	

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Potențialul taumaturgic haric al demersului sacramental	Codul disciplinei	OMR5008
2.2. Titularul activităților de curs	Arhim. Prof. univ. dr. Teofil (Cristian) Tia		
2.3. Titularul activităților de seminar	Arhim. Prof. univ. dr. Teofil (Cristian) Tia		
2.4. Anul de studiu	1	2.5. Semestrul	1
		2.6. Tipul de evaluare	Examen
2.7. Regimul disciplinei	Obligatoriu	2.8. Tipul disciplinei	Disciplină fundamentală (DF)

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2. curs	1	3.3. seminar/ laborator/ proiect	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5. curs	14	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					8
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					40
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					31
Tutoriat (consiliere profesională)					2
Examinări					2
Alte activități					-
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				83	
3.8. Total ore pe semestru				125	
3.9. Numărul de credite				5	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Nu este cazul
4.2. de competențe	Nu este cazul

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Sală dotată cu videoproiector, sistem de sonorizare pentru audiții și laptop	
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Sală dotată cu videoproiector, sistem de sonorizare pentru audiții și laptop	

6.1. Competențele dobândite în urma absolvirii programului de studii (se preiau din planul de învățământ)¹

¹ Se vor prelua din Planul de învățământ al programului de studii acele competențe profesionale și/sau transversale la dezvoltarea cărora contribuie disciplina pentru care se elaborează fișa disciplinei. Pentru fiecare competență se va prelua întregul enunț, inclusiv codul competenței, cu formularea care apare în planul de

Competențe profesionale	
Codul competenței	Competență
CP5	Respectă confidențialitatea/Respects confidentiality ✓ Respectă setul de norme care stabilesc nedivulgarea informațiilor, cu excepția unei alte persoane autorizate/Respects the set of rules establishing nondisclosure of information except to another authorized person
CP6	Oferă consiliere socială/Provides social advice ✓ Asistă și îndrumă utilizatorii serviciilor sociale pentru rezolvarea problemelor și dificultăților personale, sociale sau psihologice/Assists and guides users of social services in solving personal, social, or psychological problems and difficulties
CP8	Întărește comportamentul pozitiv/Reinforces positive behaviour ✓ Întărește comportamentul pozitiv al oamenilor în timpul activităților de reabilitare și consiliere, pentru a se asigura că persoana ia măsurile necesare pentru a obține rezultate pozitive într-un mod pozitiv, astfel încât să rămână încurajate să-și continue eforturile și să atingă obiectivele/Reinforces people's positive behaviour during rehabilitation and counselling activities to ensure that the person takes the necessary steps to achieve positive outcomes in a positive way so that they remain encouraged to continue their efforts and achieve their goals
CP9	Practică ascultarea activă/Practice active listening ✓ Acordă atenție spuselor altor persoane/Pay attention to what other people are saying ✓ Înțelege cu răbdare aspectele punctate, adresând întrebări, după caz, și fără să întrerupă în momente nepotrivite/Patiently understands the points made, asking questions as appropriate, and not interrupting at inappropriate times ✓ Ascultă cu atenție nevoile clienților, ale pasagerilor, ale utilizatorilor de servicii sau ale altor persoane și oferă soluții în consecință/Listens carefully to the needs of customers, passengers, service users or others and offers solutions accordingly
CP4	Se implică în dezbateri/Engaging in debates ✓ Structurează și prezintă argumente utilizate în cadrul unei dezbateri și discuții constructive pentru a convinge partea opusă sau o parte terță neutră cu privire la punctul de vedere al participantului la dezbateri/Structures and presents arguments used in debate and constructive discussion to convince the opposing side or a neutral third party of the debater's point of view
Competențe transversale	
Codul competenței	Competență
CT1	Studentul va fi capabil să evalueze consecințele și impactul ideilor, oportunităților și acțiunilor/The student will be able to evaluate the consequences and impact of ideas, opportunities and actions
CT2	Studentul va fi capabil să evalueze consecințele morale și etice ale acțiunilor/The student will be able to evaluate the moral and ethical consequences of actions
CT3	Studentul va fi capabil să urmărească valorile etice și credințele religioase/The student will be able to trace ethical values and religious beliefs
CT4	Studentul va fi capabil să acționeze în conformitate cu valorile etice și religioase/The student will be able to act in accordance with ethical values and religious beliefs

6.2. Rezultatele învățării specifice programului de studii (se preiau din planul de învățământ)²

Rezultatele învățării vizate prin disciplină		
Codul competenței	Cunoștințe și înțelegere (Knowledge and understanding)	Abilități academice specifice (Specific academic skills)

învățământ, fără modificări. Dacă nu se preia nici o competență din oricare din cele două categorii, se șterge linia din tabel aferentă acelei categorii.

² Se menționează rezultatele învățării specifice programului de studiu la dezvoltarea cărora contribuie disciplina pentru care se elaborează fișa. Enunțurile, preluate fără modificări din Planul de învățământ în funcție de tipul disciplinei (DF/DS/DC) se trec în dreptul competenței asociate.

CP4	4. Studentul înțelege rolul dezbaterii constructive în probleme pastorale, etice și sociale/The student understands the role of constructive debate in pastoral, ethical, and social issues	4. Studentul structurează argumente privind comportamentul social, integritatea academică și intervenția pastorală/The student structures arguments concerning social behaviour, academic integrity, and pastoral intervention
CP5	5. Studentul cunoaște normele etice privind confidențialitatea în consilierea pastorală și psihosocială/The student knows ethical rules concerning confidentiality in pastoral and psychosocial counselling	5. Studentul aplică reguli de protejare a informațiilor în contexte pastorale, academice și comunitare/The student applies information protection rules in pastoral, academic, and community contexts
CP6	6. Studentul înțelege principiile consilierii sociale în sprijinirea persoanelor aflate în dificultate/The student understands principles of social counselling in supporting persons in difficulty	6. Studentul formulează orientări adecvate pentru dificultăți personale, familiale, sociale sau psihologice/The student formulates appropriate guidance for personal, family, social, or psychological difficulties
CP8	8. Studentul înțelege rolul întăririi comportamentului pozitiv în consiliere și reabilitare/The student understands the role of reinforcing positive behaviour in counselling and rehabilitation	8. Studentul identifică resurse motivaționale pentru susținerea schimbării personale și sociale/The student identifies motivational resources for supporting personal and social change
CP9	9. Studentul cunoaște ascultarea activă ca bază a relației pastorale și psiho-sociale/The student knows active listening as the basis of pastoral and psychosocial relationship	9. Studentul ascultă, clarifică și formulează răspunsuri adecvate nevoilor persoanei consiliate/The student listens, clarifies, and formulates responses appropriate to the counselled person's needs

7. Rezultatele învățării specifice disciplinei

Cunoștințe și înțelegere (Knowledge and understanding)
1. Explică fundamentele teologice și psihosociale ale consilierii pastorale și rolul dimensiunii sacramentale în îngrijirea persoanei aflate în dificultate
2. Descrie manifestările psihologice, relaționale și spirituale specifice crizelor existențiale, doliului, bolii, divorțului și conflictelor familiale
3. Identifică factorii de risc și resursele personale, familiale, comunitare și spirituale relevante pentru înțelegerea situațiilor pastorale dificile
4. Diferențiază consilierea pastorală, îndrumarea duhovnicească, consilierea psihologică și psihoterapia, explicând obiectivele și limitele fiecărui tip de intervenție
5. Explică principiile ascultării active, comunicării empaticе, confidențialității și respectării demnității persoanei în relația de consiliere pastorală
Abilități academice specifice (Specific academic skills)
1. Analizează situații de criză personală, familială și spirituală, utilizând conceptele teologice și psihosociale studiate
2. Identifică și selectează resurse pastorale, spirituale, familiale și comunitare adecvate nevoilor persoanei aflate în dificultate
3. Aplică, în cadrul simulărilor și al studiilor de caz, principiile ascultării active, comunicării empaticе și dialogului pastoral
4. Formulează orientări pastorale adecvate situațiilor de doliu, boală, conflict familial, singurătate și criză existențială, cu respectarea limitelor competenței proprii
5. Argumentează necesitatea îndrumării persoanei către psiholog, psihiatru, medic sau asistent social în situațiile care depășesc competența consilierului pastoral

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare - învățare	Observații ³
1. Crizele existențiale. Terapia pastorală a evenimentelor cu potențial psihopatogen. 1.1. Noțiunea de „criză existențială”. Dimensiunea „biografică” a crizelor: evenimentele critice și „catastrofele” personale; Intervențiile pastorale preventive; cateheza premaritală; 1.2. Gradele diferite de vulnerabilitate în fața crizelor în funcție de tipurile de personalitate; factori de risc: precedentele experiențe traumatiche și lipsa unei inserții sociale și a susținerii colective;	Dezbaterii, prezentări Power Point, lucrări de seminar, dialog.	
2. Perspective pastorale asupra psihologiei dezvoltării. Vârsta de 1 an, Portmann și „ființa imperfectă”; încrederea ca piatră de fundament a unei personalități sănătoase; intervalul 2-3 ani și noțiunea de „autonomie”; convingerea „Eu pot!” versus constatarea psihotică inversă: „Nu sunt bun la nimic!”;	Dezbaterii, prezentări Power Point, lucrări de seminar, dialog.	
3. Împlinirea de sine și orizontul transcendent al acesteia. „Fericirea” ca orizont situat „dincolo” și „mai presus” de propriul partener; Conceptele de „izolare”, „distanțare” și „fuziune” în relația de iubire; Vârsta de 26-40 de ani și capacitatea generativă multiplă și plurivalentă; consilierea în cazurile de „bilanț existențial” marcat de disperare și de faliment; incompetența profesională ca sursă de dezechilibre interioare;	Dezbaterii, prezentări Power Point, lucrări de seminar, dialog.	
4. Gerontologia și Pastorală. Vârsta a Treia și provocările ei pastorale. Critica conceptului exclusiv regresiv de „bătrânețe”; „Reconcilierea cu trecutul” ca prioritate a bătrâneții; potențialul de „creștere” al vârstei a treia; inteligența „cristalizată”; frica exagerată de moarte și relevanța ei pastorală; Exilul” bătrânilor în societatea	Dezbaterii, prezentări Power Point, lucrări de seminar, dialog.	

³ De exemplu aspecte organizatorice, recomandări pentru studenți, aspecte specifice legate de curs/seminar cum ar fi invitarea unor practicieni în domeniu etc.

meritocratică a productivității; Resursele educaționale ale celor de vârstă a treia și avantajul timpului liber; funcția specifică a fiecărei vârste în societate;		
5. Pași spre atingerea maturității psiho-duhovnicești la bătrânețe: imaginea pozitivă despre sine; longevitatea și rezerva de viață moștenită de la naștere; aspectul exterior ca oglindă a raportului cu sinele; Consolarea credinței și alternativele ei; raționalul și limitarea psihicului doar la conștient; reintegrarea emoționalului, a metafizicii și a artei în panorama existențială de ansamblu;	Dezbaterii, prezentări Power Point, lucrări de seminar, dialog.	
6. Psihotraumele divorțului. Intervenții pastoale; proiect de consiliere anti-divorț; statistici parohiale; „instrumentalizarea” copilului de către părinți; sistemul pedagogic represiv și ierarhia pedepselor; perspective psihanalitice de corecție: răzbunarea pe copii a propriului destin nefericit; investigarea adevărurilor proprii copilăriei; pastorala copiilor și psihopatologia infantilă;	Dezbaterii, prezentări Power Point, lucrări de seminar, dialog.	
7. Doliul și tratamentul duhovnicesc simetric. Psihologia duhovnicească a compătimirii; impactul negativ asupra personalității a neglijării trăirilor emoționale corespunzătoare doliului; Preotul ca acompaniator al omului în toate fazele durerii sale; Faza refuzului; împietrirea în durere și negarea dispariției celui drag; faza de șoc și indiciile prăbușirii lumii subiective; „colapsul emotiv” și păstrarea controlului de sine; exprimarea prin tulburări psiho-somatice a emotivității reprimată; Repere de consiliere: „ordinea divină” a lucrurilor; ordonarea haosului sentimentelor; integrarea într-o ordine divină de ansamblu; Explozia sentimentelor; erupția sentimentelor ca stadiu elementar al tranziției spre depășirea crizei; abandonarea în brațele durerii, a mâniei și a fricii; cauze ale supărării și ale agresivității; rostul psihologic al „reproșului” și starea de dezamăgire;	Dezbaterii, prezentări Power Point, lucrări de seminar, dialog.	

8. „Doliul cronic”. „Separarea” de celălalt și regăsirea de sine; reconversia generată de zădărnicierea continuă a nevoii de contact fizic; interiorizarea raportului cu celălalt; detașarea progresivă de simbolurile în care defunctul continuă să supraviețuiască; tradiții populare relevante; semnificația terapeutică a părăstaselor; vizita la mormânt și confruntarea cu realitatea; Un nou raport cu sine și cu lumea; concilierea cu moartea celui iubit și nașterea unor noi raporturi cu cei vii; Riscul acestei etape: refuzul de a se mai lega totalmente, pentru a nu plăti prețul legăturii afective; tonul afectiv-uman versus tonul doctrinar al omilei preoțești funebre;	Dezbaterii, prezentări Power Point, lucrări de seminar, dialog.	
9. Noțiuni de Psihoterapia Pastorală a Familiei. „<i>Totul este întotdeauna mai mult decât suma părților!</i>” (Christian von Ehrenfels); „<i>Doar în credință ființa umană devine aptă de iubire</i>” (Eugen Drewermann). Mutații de paradigmă în psihoterapie; Familia ca sistem (complex de interacțiuni și dependențe reciproce) și crizele care o afectează în obiectivul Terapiei Pastorale a Familiei; familia ca primă cauză a tulburărilor psihice; transmiterea către copii a dorințelor reprimite ale copiilor; Perspective psihanalitice: rădăcinile din copilărie ale tulburărilor actuale din raporturile de cuplu; criterii inconștiente de selecție a partenerului de viață moștenite din familia de origine; reactivarea sentimentului de protecție din copilărie și noul spațiu de răbufnire a frustrărilor din copilărie; eroarea stimulării unor „expectative” gigantice de fericire;	Dezbaterii, prezentări Power Point, lucrări de seminar, dialog.	
10. Tipologii de derapaj familial; tipologia nevrozelor familiale; procesul continuu de adaptare reciprocă; graduala recunoaștere a patrimoniului moștenit din familia de proveniență; paradigma ecosistemului: inter-schimburi care să permită echilibrul între dezvoltarea	Dezbaterii, prezentări Power Point, lucrări de seminar, dialog.	

propriului potențial și al partenerului;		
11. Analiza „Pildei Fiului Risipitor” din perspectiva Psihoterapiei Pastorale a Familiei; legături și alianțe intrafamiliale patologice; concepția de viață orientată exclusiv spre împlinirea așteptărilor de tip social ale mediului înconjurător; legitimitatea paralelei tradiționale „Tată” - Dumnezeu; deficiențele din interiorul constelației familiale; plusul de autonomie și efectele lui asupra sistemului relațional; „reabilitarea” fiului risipitor;	Dezbaterii, prezentări Power Point, lucrări de seminar, dialog.	
12. Tehnici psihoterapeutice aplicabile în practica pastorală. Limite și performanțe în receptarea psihanalizei în Teologie; psihoterapia cognitiv-comportamentală și cea umanist-experiențială în percepție teologică. Neglijarea emoționalului și dezorientarea existențială contemporană. Omul contemporan: un nevrotic promotor al unei etici a precarului.	Dezbaterii, prezentări Power Point, lucrări de seminar, dialog.	
13. Psihoterapia și pastorală. Un divorț toxic (Drewermann și „doctrina” angoasei paralizante; „Războiul” Bisericii cu inconștientul, în viziunea lui Drewermann. Obiectivul „suprimării”; Critici aduse de E. Drewermann Bisericii occidentale; Influența lui C. G. Jung asupra reflecției teologice a lui E. Drewermann; Conflictul teologie-psihologie în opera lui Drewermann).	Dezbaterii, prezentări Power Point, lucrări de seminar, dialog.	
14. Convertirea și „vederea lui Dumnezeu” din perspectivă psihologică. Forța „persuasivă” a consilierii pastorale. Repere interconfesionale. Un concept teologic insuficient clarificat: „întâlnirea cu Dumnezeu”.	Dezbaterii, prezentări Power Point, lucrări de seminar, dialog.	

Bibliografie

1. Tomas Spidlik – Marko Ivan Rupnik, *Teologia Pastorală. Pornind de la frumusețe*, Târgu-Lăpuș, Edit. Galaxia Guttenberg, 2007;
2. William Basil Zion, *Eros și transfigurare*, Alba Iulia, Edit. Reîntregirea, 2001, în traducerea lui Ioan Ovidiu Bobăilă;
3. Ioan Suci, *Eroism. Terapie contra mediocrității*, Alba Iulia, Edit. Reîntregirea, 2001;
4. Emilianos Timiadis, *Preot, parohie, înnoire*, București, Edit. Sofia, 2001;
5. Andrew Newberg – Mark Robert Waldman, *Cum ne schimbă Dumnezeu creierul. Descoperirile inovatoare ale unui prestigios neurolog*, București, Edit. Curtea Veche, București, 2009;

6. Gurie Georgiu, *Psihologia Pastorală Sanitară Ortodoxă, o disciplină dinamică, insuficient creditată eclezial. Principii de călăuzire pastoral-duhovnicească a bolnavului terminal*, în „Condiția umană între suferință și iubirea lui Dumnezeu. Terapia bolii și a îngrijirii paliative”, Alba Iulia, Edit. Reîntregirea, 2012;
7. Teofil Tia, *Reînnoire profetică și fidelitate față de Tradiție: exigențe pastorale ale epocii post-iluministe*, Edit. Reîntregirea, Alba Iulia, 2011, p. 700;
8. Teofil Tia, Maria-Dorina Pașca, *Psihologie pastorală aplicată*, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2021;
9. Teofil Tia, *Psihanaliza pastorală. „Manual” de vindecare psiho-duhovnicească în Ortodoxie*, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2026;
10. Teofil Tia, *Prioritatea familiei: oxigerea vieții cu dragoste*, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2021;
11. Cook, Christopher C. H.; Powell, Andrew (eds.), *Spirituality and Psychiatry*, ediția a II-a revizuită, Cambridge University Press/RCPsych Publications, Cambridge, 2022;
12. Gill, Carman S.; Freund, Robert R. (eds.), *Spirituality and Religion in Counseling: Competency-Based Strategies for Ethical Practice*, Routledge, New York, 2018;
13. Moreira-Almeida, Alexander; Mosqueiro, Bruno Paz; Bhugra, Dinesh (eds.), *Spirituality and Mental Health Across Cultures*, Oxford University Press, Oxford, 2021;
14. Noreena Hertz, *Secolul singurătății. O pledoarie pentru relațiile interumane*, traducere de Simona-Maria Onciu, Editura Humanitas, București, 2021;
15. Jean-Claude Larchet, *Tepapeutica bolilor spirituale*, ediția a II-a, Editura Sophia, 2025;
16. Jean-Claude Larchet, *Dumnezeu nu vrea suferința omului*, Editura Sophia, 2025;

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare - învățare	Observații
1. Psihogeneza crizelor din perspectivă pastorală: cele patru faze în viziunea lui Caplan, și cele trei faze (divizibile în opt momente) în viziunea lui Erika Schuchardt: 1. Se ia act de eveniment, optându-se însă pentru ambiguitate; 2. certitudinea rațională; 3. bariera defensivă fortifiantă; 4. certitudinea emoțională; 5. explozia necontrolată de manifestări vulcanice; 6. tratativele cu destinul, cu universul și cu Dumnezeu; 7. hegemonia sentimentului de inutilitate; 8. consolarea activă, exploatarea perspectivelor rămase;	Dezbaterii, prezentări Power Point, lucrări de seminar, dialog.	
2. Tehnici de raportare pastorală la criză. Pentru o asistență pastorală terapeutică: etajele ființei umane afectate de criză: gândirea, sentimentele, acțiunea și simțul transcendenței (credința); Respectarea principiului epigenetic: doar când s-a parcurs completamente o fază se înfruntă faza succesivă;	Dezbaterii, prezentări Power Point, lucrări de seminar, dialog.	

depășirea prescurtată cronicizează faza;		
3. Tehnici de intervenție pastorală și obiective: protejarea stimei de sine; prelucrarea gândirii; identificarea regulilor de acțiune greșite; demontarea modelelor de reguli nerealiste; flexibilizarea standardelor prea înalte; examinarea, analizarea și identificarea trecutului familial propriu; „confruntarea fierbinte”;	Dezbaterii, prezentări Power Point, lucrări de seminar, dialog.	
4. Socratizarea procesului terapeutic: repere orientative; libertate deplină și constrângeri subtile în perimetrul familial; autorealizarea și „prizonieratul” copiilor; tablou clinic; conceptul de „delegare” – însărcinarea cu „recuperarea de satisfacții” pentru părinți în percepția psihanalitică și în actul pedagogic-educativ;	Dezbaterii, prezentări Power Point, lucrări de seminar, dialog.	
5. Tripticul (modelul trinitar) al intervenției psihoterapeutice: reflecția duhovnicească (interpretarea), sintetizarea relevantă; clarificarea;	Dezbaterii, prezentări Power Point, lucrări de seminar, dialog.	
6. Drama singurătății interioare a omului postmodern. Civilizația consumistă, o sursă infinită de frustrări psihice; Îl poate împlini pe om materialitatea? Care sunt „vehiculele” împlinirii de sine în societatea postmodernă?	Dezbaterii, prezentări Power Point, lucrări de seminar, dialog.	
7. Consilierea bolnavilor aflați în stare terminală. Muribundul mai are ceva de transmis celor vii? Care valori trec dincolo de moarte? Mai merită să trăiești dacă oricum o să mori?	Dezbaterii, prezentări Power Point, lucrări de seminar, dialog.	
8. Exercițierea actului de consiliere pastorală. Metode de cercetare pastorală; Abordări ale consilierii pastorale; Consilierea în situațiile de comportament deviant; Tehnica ascultării empatică. Studii de caz;	Dezbaterii, prezentări Power Point, lucrări de seminar, dialog.	
9. Separația între Religie și Adevăr în conștiința colectivă românească contemporană; societatea civilă și nevoia ei de religie; fractura dintre religia „individului” și cultura laică a societății; „Consumul” superficial al religiei;	Dezbaterii, prezentări Power Point, lucrări de seminar, dialog.	
10. Raportul dintre pluralismul confesional și coeziunea națională, omogenitatea culturală și teritoriul canonic;		

Paradigma „Transilvania subiectivă”; Sensibilitatea ecumenică și patrimoniul universal al minorităților; Creditul moral și credibilitatea intelectuală a preotului păstor în universul culturii. Urgențe și priorități;	Dezbaterii, prezentări Power Point, lucrări de seminar, dialog.	
11. Ontologia experienței mistice, din perspectivă psihologică. Arealul semantic al termenului de „convertire”. Indiciile unei convertiri reale; Cincizecimea perpetuă și penticostalismul contemporan; „Întâlnirea cu Dumnezeu” ca experiență a Duhului Sfânt. „Botezul cu Duhul Sfânt”. Mărturii; „Vederea lui Dumnezeu” la Sf. Simeon Noul Teolog. Imnurile iubirii dumnezeiești în interpretarea Părintelui Dumitru Stăniloae;	Dezbaterii, prezentări Power Point, lucrări de seminar, dialog.	
12. Atitudini terapeutice: tăcerea, identificarea cu victima, slujba religioasă etc.; „Tehnica” ascultării empatice; eliberarea de emoțiile excesive ca punct central al intervenției pastorale; Preotul psihoterapeut – un „profesionist care întâi ascultă mai mult, și abia apoi, vorbește mai mult”; Modelul terapiei suportive;	Dezbaterii, prezentări Power Point, lucrări de seminar, dialog.	
13. Teologia familiei: dragostea ca rezultat al lucrării harului și simultan fruct al efortului celor doi; smerenia și dispoziția spre sacrificiu; „datorii” inconștiente comunicate copiilor; fiul devenit substituit al partenerului; blocarea procesului de maturizare psihică al copiilor; forțe centripete și forțe centrifugale în ecuația familiei; hipo-individualizarea și hiper-individualizarea;	Dezbaterii, prezentări Power Point, lucrări de seminar, dialog.	
14. Diagnoză și tehnică terapeutică; modele de intervenție; modurile interacționale și identificarea „pacientului indice”; conceptul de „parțialitate în favoarea tuturor”;	Dezbaterii, prezentări Power Point, lucrări de seminar, dialog.	
Bibliografie 1. Tomas Spidlik – Marko Ivan Rupnik, <i>Teologia Pastorală. Pornind de la frumusețe</i> , Târgu-Lăpuș, Edit. Galaxia Guttenberg, 2007; 2. William Basil Zion, <i>Eros și transfigurare</i> , Alba Iulia, Edit. Reîntregirea, 2001, în traducerea lui Ioan Ovidiu Bobăilă; 3. Ioan Suci, <i>Eroism. Terapie contra mediocrității</i> , Alba Iulia, Edit. Reîntregirea, 2001; 4. Emilianos Timiadis, <i>Preot, parohie, înnoire</i> , București, Edit. Sofia, 2001;		

5. Andrew Newberg – Mark Robert Waldman, *Cum ne schimbă Dumnezeu creierul. Descoperirile inovatoare ale unui prestigios neurolog*, București, Edit. Curtea Veche, București, 2009;
6. Gurie Georgiu, *Psihologia Pastorală Sanitară Ortodoxă, o disciplină dinamică, insuficient creditată eclezial. Principii de călăuzire pastoral-duhovnicească a bolnavului terminal*, în „Condiția umană între suferință și iubirea lui Dumnezeu. Terapia bolii și a îngrijirii paliative”, Alba Iulia, Edit. Reîntregirea, 2012;
7. Teofil Tia, *Reînnoire profetică și fidelitate față de Tradiție: exigențe pastorale ale epocii post-iluministe*, Edit. Reîntregirea, Alba Iulia, 2011, p. 700;
8. Teofil Tia, Maria-Dorina Pașca, *Psihologie pastorală aplicată*, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2021;
9. Teofil Tia, *Psihanaliza pastorală. „Manual” de vindecare psiho-duhovnicească în Ortodoxie*, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2026;
10. Teofil Tia, *Prioritatea familiei: oxigerea vieții cu dragoste*, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2021;
11. Cook, Christopher C. H.; Powell, Andrew (eds.), *Spirituality and Psychiatry*, ediția a II-a revizuită, Cambridge University Press/RCPsych Publications, Cambridge, 2022;
12. Gill, Carman S.; Freund, Robert R. (eds.), *Spirituality and Religion in Counseling: Competency-Based Strategies for Ethical Practice*, Routledge, New York, 2018;
13. Moreira-Almeida, Alexander; Mosqueiro, Bruno Paz; Bhugra, Dinesh (eds.), *Spirituality and Mental Health Across Cultures*, Oxford University Press, Oxford, 2021;
14. Noreena Hertz, *Secolul singurătății. O pledoarie pentru relațiile interumane*, traducere de Simona-Maria Onciu, Editura Humanitas, București, 2021;
15. Jean-Claude Larchet, *Tepapeutica bolilor spirituale*, ediția a II-a, Editura Sophia, 2025;
16. Jean-Claude Larchet, *Dumnezeu nu vrea suferința omului*, Editura Sophia, 2025;

9. Evaluare

Tip activitate	9.1 Criterii de evaluare ⁴	9.2 Metode de evaluare ⁵	9.3 Pondere din nota finală
9.4 Curs	Evaluare finală	Evaluare frontală/orală pe baza unui subiect extras de student	10%
		Evaluare scrisă	40%
9.5 Seminar/laborator	Verificare pe parcurs	-	20%
	- Activitate la seminar	Elaborarea unei lucrări caracteristice cercetării și redactării științifice	20%
		Implicare în dezbaterile de la seminar	10%
9.6 Standard minim de promovare			
1. Explicarea corectă a conceptelor fundamentale privind criza existențială, consilierea pastorală, doliul, suferința și sprijinul spiritual. 2. Analizarea unui studiu de caz prin identificarea nevoilor persoanei, a factorilor de risc și a resurselor disponibile.			

⁴ Criteriile de evaluare trebuie să reflecte direct rezultatele învățării vizate la nivel de program de studii, respectiv la nivel de disciplină. Mai concret, se evaluează achizițiile de învățare menționate în rezultatele anticipate ale învățării.

⁵ Se recomandă stabilirea atât a metodelor de evaluare finală, cât și a strategiei de evaluare pe parcurs.

3. Formularea unor orientări pastorale adecvate, cu respectarea confidențialității, demnității persoanei și limitelor competenței proprii.
4. Diferențierea consilierii pastorale și a îndrumării duhovnicești de intervenția psihologică, psihoterapeutică și medicală.
5. Elaborarea lucrării de seminar conform cerințelor de documentare, argumentare și integritate academică și obținerea notei finale minime 5.

10. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)⁶

Data completării:

20.09.2026

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

Data avizării în departament:

...

Semnătura directorului de departament

.....

⁶ Selectați o singură etichetă, cea care, în conformitate cu [*Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic*](#), se potrivește cel mai bine disciplinei. Dacă disciplina tratează tema dezvoltării durabile la modul general (de ex. prin prezentarea/introducerea cadrului general al dezvoltării durabile etc.) atunci se poate alocă eticheta generală de Dezvoltare Durabilă. Dacă niciuna dintre etichete nu descrie disciplina, selectați ultima opțiune: „Nu se aplică nici o etichetă”.